

"ישיבישע בלאט"

"לאמדעס" ב"דף היומי" בשו"ת ומ"מ"

השאלות והתשובות מסומנות בקר תחתון

חולין סח.

בהמה המקשה לילה, וקשה אחר שבא לאשמועין דין אבר היוצא, מאי נ"מ במה שמקשה לילד? עי' רבינו גרשם, והוסיף בחת"ס דלכן ממהרים לשחטה שמא תמות בלידה, והתבואות שור יד' א' תי' דכיון שבשעת לידה היא ס"ד שגם הוצאת יד' הוי כילוד קמ"ל, וע"ע פלתי יד' א'.

דבר שבגופה אסור ושאינו גופה מותר, ולכן חותך מהעובר שבמעיה נותר בשחיטתה, וקשה למה למ"ד עובר ירך אמו לא חשיב דבר שבגופה? ותי' התפארת יעקב סט. דכיון שנחתך כבר ודאי אינו ירך אמו וממילא הותר מדין כל בבהמה.

ובשר בשדה טריפה לא תאכלו, כיון שיצא בשר חוץ למחיצתו נאסר, ויל"ע איזה איסורי ש' עליו האם איסור חדש של טריפה או איסור רגיל של אבמה, ח' כיון שאין השחיטה מתירה? ברש"י ד"ה לעולם, וכן ברשב"א סט. נראה שהאיסור עיקרו משום אבמה"ח ולא טריפה, והפסוק רק בא לגלות דגם בהחזיר ידו אסור, ואילו מהרמב"ם והראב"ד מאכ"א ה' יא' נראה דשחיטת אמו מתירתו וכל האיסור הוא איסור מחודש, ועי' בכל זה בפמ"ג משב"ז יד' ב', ובאמרי משה ד' כג-כד, ועי"ש שתלה בזה מחלוקת הב"ח והש"ך עם הפר"ח מה הדין בן ט' שהוציא אברוהיתה אמו טריפה שלא נותר בשחיטתה וטעון שחיטה בפני עצמו אי מהני להתיר את האבר היוצא, ועי' תבו"ש שם ובפמ"ד שפ"ד ז', וע"ע משנת רבי אהרן סי' ד'.

עובר מותר, והקשה החת"ס מאי שנא מבהמת שותפים דאסור להוליכה בשבת משום דיונקים התחומין זה מזה, אף כאן כל הגוף יונק מהאבר האסור? עי' שו"ת מהר"י אסאד יו"ד שפא', ובספר האשכול כתב דיניקה זו בטילה במיעוטה עי' נחל אשכול א'.

דכיון שיצא ראשו הוי ליה לידה, ויש ללמוד זאת בשני אופנים למה לא יטהר כששחט את הבהמה אחר שהוציא ראשו, או משום שכבר נכלל ב'בשר בשדה טריפה' כיון שהיה זמן שראשו בחוץ, או משום דכבר לא חשיב 'כל בבהמה' דכיון שהי כילוד, ועי' פמ"ג שפ"ד יד' ז' דנ"מ בזה אי טומאת נבילה יהיה לו.

תוד"ה טעמא, עי' תי', ובאחרונים הקשו דאם המשנה בבכורות אפשר להעמיד ביצא חי, מאי מקשי הכא מאי קמ"ל הא יתכן שבאן בא לחדש שאפילו ביצא מת חשיב לידה? עי' מהר"ם מהרש"א ומהדורא בתרא.

הבא אחר הנפלים, ברש"י העמידה בתאומים, ועי' רמב"ן, ומהרי"ט אלגזי ריש פ"ח דבכורות.

עוד בדברי רש"י ד"ה אע"פ עי' ש"ך חו"מ רעז' א' מה שהוכיח מדבריו כסמ"ע דנפל אפילו יצא כולו אינו ולד והבא אחריו בכור לנחלה, ומש"כ רש"י: 'וכ"ש ביצא ראשו מת' עי' בלב אריה.

אין פרוזדור לבהמה, ועי' כאן רש"י ותוס' מהו פרוזדור, וע"ע נדה מב: תוד"ה וכדרב אושיעא ובמהרש"א, וע"ע סדרי טהרה קצד' כו'.

הא נמי תנינא שלא שיצתה מקצתה, וקשה אולי שם יצא רוב, ומי אחר שבראשו לבד הוי כילוד? עי' שיטמ"ק בב"ק יא. בשם הריב"א, וע"ע פנים מאירות ח"א ז', ובפלתי יד' ד', וע"ע רעק"א כאן.

למקום חתך, ועי' רש"י דאיסורו משום שאמנם אינו נחשב ובשר בשדה וגו', אבל מאידך אינו נחשב כל בבהמה ובראש יוסף (סח:) הקשה למה בעי קרא להתירו כשהחזיר? עי' פמ"ג מש"ז ג', ועי' באחרונים (ומהם באבי עזרי אבות הטומאה ב' ט' בשם הגר"ז), דלקמן צט. מבואר דאיסור מקום חתך כיון שהוא מחובר לאבר האסור?, וע"ע פי' בר"ן, ובלבוש יד' ב' ובתבו"ש סק"ט.

שבחוץ טמא, עי' רש"י ד"ה שבפנים, ובמלא הרועים דן האם יטמא גם קודם שחיטת האם עי"ש.

ע"ב

מגע טריפה שחוטה, עי' פרש"י שהיא טומאה מדרבנן, ועי' רעק"א קבג: אי ישנה לטומאה זו גם כשהטריפה עצמה היא חולין.

קתני מיהת רישא וכו', עי' תפארת יעקב בבאור הקושיא מברייתא זו.

אבל כל מילי כיון דהדור שרי, ויש לחקוב האם לשיטתו חל האיסור רק בעת השחיטה ולכן אם החזירו קודם מותר, או דבאמת חל עליו איסור יוצא אלא שהחזרה מועילה לבטל את האיסור? ונ"מ דלצד השני גם אם יולד בו טריפות אחרות יותרו ברגע השחיטה, עי' זכרון שמואל סי' עד'.

חטאת הוא דפרט רחמנא בה אבל כל מילי וכו', וברמב"ן הקשה למה לא הוי כמו דבר שיצא מן הכלל ללמד, לא ללמד על עצמו יצא אלא על הכלל כולו יצא? עי' מה שתי' בשם רש"י ובשם עצמו.

במערבא מתנו הכי וכו', בבאור דבריהם ועל מה באו לחלוק, עי' רש"י, וע"ע בעל המאור ורמב"ן מה שהקשו עליו וביארו כדברי הר"ח והרי"ף, וע"ע רשב"א ור"ן שישבו דברי רש"י, ועי' תפארת יעקב, ונ"מ במחלוקתם גם לגבי פירוש הספק בהוציא ידו והחזירה, עי' לח"מ מאכ"א ה' י'.

הוציא העובר את ידו וחתכה, ועי' פרש"י דספק זה גם למ"ד יש לידה לאיברים, ועי' רעק"א.

הוציא העובר את ידו וחתכה וחזר והוציא וחתכה וכו', ובפרי תאר יד' ד' כתב שאם חתכה בתוך מעי הבהמה ויצא נתחים, מה שנשאר בפנים מותר בשחיטה דעל זה לא שייך לידה, ובכו"פ שם יד' וכן בתב"ש ס"ק יד' פליגי עליה והוכיח מלשון רש"י סט. ד"ה לאתווי דאיירי ביצא מחותך.

הרמב"ם מאכ"א ה' י' לא הביא לספיקות אלו, עי' מגיד משנה ולח"מ שם, וע"ע תפארת יעקב.

לע"נ הג"ר ר' חיים בן-ציון בה"ג רבי משה זצ"ל גלב"ע טו' כסלו תשע"ח
להנצחות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל
שלח בקשה לכתובת זו, והדף יישלח אליך בל"ג מידי יום.